

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДРС)

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011, тел./факс (044) 239-76-40
E-mail: inform@drs.gov.ua, Сайт: www.drs.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 39582357

на № _____ від _____ 20__ р.

РІШЕННЯ
про відмову в погодженні проєкту регуляторного акта

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» розглянула проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом» (далі – проєкт Постанови), а також документи, що надані до нього листом Державної служби морського і внутрішнього водного транспорту та судноплавства України від 17.10.2024 № 17069/02-1-3/15-24.

За результатами проведеного аналізу проєкту Постанови та аналізу його регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон), Державна регуляторна служба України

встановила:

Пунктом 1 проєкту Постанови передбачається внести до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2015 р. № 1186 (Офіційний вісник України, 2016 р., № 7, ст. 344; 2022 р., № 40, ст. 2156) зміни (далі – проєкт Змін), що додаються.

1. Відповідно до пояснювальної записки до проєкту Постанови даний проєкт розроблено з метою приведення у відповідність із Законом України «Про адміністративну процедуру», Законом України «Про страхування».

Слід зазначити, що з метою приведення законодавчих актів України, серед іншого, Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» (далі – Закон про ліцензування), у відповідність до Закону України «Про адміністративну процедуру» 10.10.2024 Верховною Радою України було прийнято Закон № 4017-ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів у

Державна регуляторна служба України

РІШЕННЯ № 450 від 19.11.2024

Підписав: Краснолуцький Олександр Васильович

Сертифікат: 3FAA9288358EC003040000002A543A00E12DDB00

Дійсний: з 06.11.2024 0:00:00 по 05.11.2026 23:59:59

зв'язку з прийняттям Закону України «Про адміністративну процедуру» (далі – Закон № 4017-ІХ), який набрав чинності 15.11.2024.

Отже, Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2015 р. № 1186 (далі – Ліцензійні умови), потребують приведення у відповідність до вимог Закону про ліцензування з урахуванням змін, внесених Законом № 4017-ІХ.

Вищезазначене, пропонуємо врахувати у проекті Змін шляхом його доопрацювання.

2. Абзацом другим проекту Змін пропонується Ліцензійні умови доповнити пунктом 2¹ такого змісту:

«2¹. Суб'єкт господарювання може отримати ліцензію на частину виду господарської діяльності:

- 1) перевезення пасажирів внутрішнім водним, морським транспортом;*
- 2) перевезення небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом;*
- 3) перевезення пасажирів малими суднами.»;*

У додатку 1 до Ліцензійних умов (Заява про отримання ліцензії/розширення провадження виду господарської діяльності) передбачено зазначати вид або частину виду господарської діяльності відповідно до пункту 2 Ліцензійних умов.

Пунктом 2 Ліцензійних умов встановлено, що ці Ліцензійні умови є обов'язковими для виконання всіма суб'єктами господарювання (незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності), які провадять або мають намір провадити господарську діяльність з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом і отримали ліцензію на цей вид господарської діяльності.

Враховуючи вищезазначене, додаток 1 до Ліцензійних умов потребує доопрацювання з урахуванням змін, передбачених пунктом 2¹ проекту Змін.

3. Також, проектом Змін пропонується після абзацу другого пункту 5 Ліцензійних умов доповнити новим абзацом такого змісту: *«завірені здобувачем ліцензії копії документів, що підтверджують дані зазначені у відомостях про наявність матеріально-технічної бази та спеціалістів, необхідних для провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом.»*

У пояснювальній записці до проекту Постанови, а також в аналізі регуляторного впливу, зазначається, зокрема, що Ліцензійними умовами не передбачено надання органу ліцензування копій документів, що підтверджують дані зазначені у відомостях про наявність матеріально-технічної бази та спеціалістів, необхідних для провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів

внутрішнім водним, морським транспортом. Зазначене позбавляє можливості орган ліцензування здійснювати належний нагляд і контроль у сфері ліцензування.

Слід зазначити, що згідно з абзацом першим частини третьої статті 19 Закону про ліцензування контроль за додержанням ліцензіатами ліцензійних умов здійснюють у межах своїх повноважень органи ліцензування, крім Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, яка здійснює контроль відповідно до Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», шляхом проведення планових і позапланових перевірок відповідно до Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

При цьому відповідно до абзацу третього пункту 1 частини першої статті 3 Закону про ліцензування державна політика у сфері ліцензування ґрунтується, зокрема, на принципі єдиної державної системи ліцензування, що реалізується шляхом визначення вичерпного переліку документів, що додаються до заяви про отримання ліцензії, виходячи з мінімальної кількості таких документів, достатніх лише для підтвердження виконання вимог відповідних ліцензійних умов.

З огляду на викладене, запропоноване проектом Змін положення потребує додаткового обґрунтування в частині необхідності подачі до заяви про отримання ліцензії додаткових документів.

При цьому зазначаємо, що згідно з частиною п'ятою статті 9 Закону про ліцензування у разі внесення змін до ліцензійних умов у частині зміни переліку документів, що додаються до заяви про отримання ліцензії, цими ж змінами встановлюється строк подачі цих додаткових документів, який не може бути меншим, ніж два місяці з дня опублікування змін до ліцензійних умов.

Проте, норма частини п'ятої статті 9 Закону про ліцензування не врахована у проєкті Постанови.

4. Водночас, проектом Змін пропонується після абзацу першого пункту 7 Ліцензійних умов доповнити новим абзацом такого змісту: *«У разі коли ліцензіат у повідомленні про зміну даних, необхідних для виконання суб'єктом господарювання, який провадить господарську діяльність з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом, подає інформацію, що не відповідає вимогам цих Ліцензійних умов, орган ліцензування таку заяву не розглядає, про що повідомляє ліцензіата.»*».

На сьогодні дане положення проєкту Змін не відповідає нормам Закону про ліцензування, а також не узгоджується з положеннями Закону № 4017-IX, якими внесено зміни, зокрема, до статті 12 Закону про ліцензування.

5. Пунктом 2 проєкту Постанови передбачається установити, що ліцензіати, які провадять господарську діяльність з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом, подають до органу ліцензування відомості та документи, визначені пунктами 18 та 28 Ліцензійних умов з урахуванням змін, затверджених цією постановою, не пізніше шести місяців з дня набрання чинності цією постановою.

Звертаємо увагу, що пунктами 18 та 28 Ліцензійних умов з урахуванням змін, що пропонуються затвердити проєктом Постанови, не передбачено відомостей.

При цьому є незрозумілим підхід розробника, оскільки він стосується лише ліцензіатів, та не враховує необхідності подачі здобувачами ліцензії таких документів, оскільки вони відсутні у відомостях та переліку документів, що додаються до заяви про отримання ліцензії.

При опрацюванні проєкту Постанови ДРС встановила, що розробником під час його підготовки не дотримано вимог статей 4, 5 та 8 Закону.

Засадами державної регуляторної політики, визначеними Законом, встановлюється необхідність доведення регуляторним органом доцільності прийняття та впровадження в дію кожного окремого регуляторного акта.

При цьому, враховуючи вимоги статті 21 Закону, ДРС приймає рішення про погодження або про відмову в погодженні проєктів регуляторних актів з урахуванням як самого проєкту акта, так і супровідних до нього документів, визначених цим Законом, обов'язковим серед яких є, насамперед, аналіз регуляторного впливу цього проєкту акта (далі – АРВ).

Відповідно до вимог статті 1 Закону АРВ – документ, який містить обґрунтування необхідності державного регулювання шляхом прийняття регуляторного акта, аналіз впливу, який справлятиме регуляторний акт на ринкове середовище, забезпечення прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, а також обґрунтування відповідності проєкту регуляторного акта принципам державної регуляторної політики.

Також зазначаємо, що наданий розробником АРВ до проєкту Постанови не в повній мірі відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (далі – Методика).

У розділі III «Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей» АРВ розробник повинен визначити всі прийнятні альтернативні способи досягнення цілей державного регулювання, обрати для проведення оцінки альтернативних способів досягнення цілей не менше двох альтернатив, стисло описати їх та навести аргументи щодо переваги обраного способу.

Як альтернативні способи розробник повинен розглянути можливість розв'язання проблеми за допомогою ринкових механізмів, проаналізувати існуюче правове регулювання відносин, у сфері яких виникла проблема, та визначити, чи може проблема бути розв'язана за допомогою чинних

регуляторних актів (схоже регулювання вже запроваджене в існуючих актах) або внесення змін до них.

Доцільно розглядати лише адекватні та реалістичні альтернативи, тобто такі, які спроможні розв'язати існуючу проблему, можуть бути реально впроваджені та виконані на практиці.

Однак розробник обмежився формальним описом вигод і витрат держави, громадян та суб'єктів господарювання від застосування обраних альтернатив.

Під час розгляду інформації, наведеної розробником у таблиці «Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання» встановлено, що розробник не проаналізував витрати за Альтернативою 1 та Альтернативою 2, а формально вказав, що витрати будуть відсутні, що не дозволяє порівняти вигоди та витрати внаслідок впровадження запропонованого регулювання.

Крім того, в таблиці «Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання» відображено, що кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання складає 771 одиниць (великі, середні, малі та мікропідприємства), при цьому, джерело інформації цих статистичних даних в АРВ не визначено.

У зв'язку з цим, необхідно здійснити відповідні економічні розрахунки Витрат на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта згідно з Додатком 2 та ТЕСТ малого підприємництва (М-Тест) згідно з Додатком 4 до Методики.

Слід підкреслити, що факт відсутності належним чином проведеного фінансово-економічного аналізу запропонованих альтернатив не дозволить у подальшому об'єктивно оцінити, наскільки обраний розробником спосіб державного втручання відповідає проблемі, що потребує врегулювання, та наскільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

Інформуємо, що аналіз вигод та витрат показує соціальну та економічну доцільність запропонованого регулювання, допомагає оцінити вплив, який може мати регуляторний акт на інтереси різних груп (держава, громадяни, суб'єкти господарювання).

У розділі VI «Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги» АРВ розробником не здійснені розрахунки витрат на виконання вимог регуляторного акта згідно з додатками 2-4 до Методики, що не дозволяє зробити висновок щодо забезпечення балансу інтересів держави та суб'єктів господарювання, та чи є обраний спосіб регулювання оптимальним з позиції мінімізації витрат.

Також в АРВ необхідно здійснити додаткові розрахунки, що включають витрати суб'єктів господарювання на сплату за видачу ліцензії, а також на підготовку та подачу документів до органу ліцензування.

Крім того, необхідно врахувати час, витрачений на ознайомлення з новими змінами в проєкті нормативного акта, який наразі відсутній.

У розділі VIII «Визначення показників результативності дії регуляторного акта» АРВ, в порушення вимог пункту 10 Методики, розробник не визначив один із обов'язкових показників результативності дії регуляторного акта, а саме: розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта.

Звертаємо увагу розробника, що недотримання ним вимог Закону та Методики в частині визначення показників результативності регуляторного акта не дозволить в подальшому належним чином провести відстеження його результативності, як це передбачено вимогами статті 10 Закону.

Виходячи з наведеного, за результатами розгляду проєкту Постанови та аналізу його регуляторного впливу встановлено, що проєкт регуляторного акта розроблений без дотримання ключових принципів державної регуляторної політики: доцільності, ефективності та збалансованості, визначених вимогами статті 4 Закону, статті 5 Закону щодо недопущення прийняття регуляторних актів, які є непослідовними або не узгоджуються чи дублюють діючі регуляторні акти та статті 8 Закону, в частині підготовки АРВ з урахуванням вимог Методики.

Враховуючи зазначене, керуючись вимогами частини четвертої статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державна регуляторна служба України

вирішила:

відмовити в погодженні проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів внутрішнім водним, морським транспортом».

**В. о. Голови Державної
регуляторної служби України**

Олександр КРАСНОЛУЦЬКИЙ